

adhibere advertentiam et considerationem, cum sine ea lex observari nequeat.

(96. « Hinc in iis, quæ intrinsece mala sunt, et contra legem naturalem, ad virtutem advertentiam malitiæ moralis habitualiter notæ sufficit, ut consideretur ipsa actio secundum se, seu ut quis mere advertat quid agat. Nam hoc ipso facillime excitari potest actualis cognitio malitiæ, utpote habentis cum illa intrinsecam connexionem, si considerate et sine præcipitatione agatur, ut notat Suarez. In iis vero, quæ non sunt per se mala, sed vetita solo jure positivo, quamvis semper sufficiat consideratio ipsarum actionum secundum se, cum non habeant intrinsecam connexionem; tamen si quis non laboret ulla ignorantia habituali præcepti, regulariter sufficit ad excitandam cognitionem malitiæ, si, qua par est, consideratione et mora in agendo procedatur. Possunt et alia principia deliberandi in talibus rebus occurrere, ut si quis non cogitans de die abstinentiæ, videat alios vesci cibis quadragesimalibus; vel die festo nihil cogitans de sacro, audiat festivum campanarum pulsum, aut videat populum ad templum accurrentem. Ex his, aut similibus excitari potest cogitatio præcepti; quæ tamen, si, adhibita sufficienti attentione et consideratione, non habeatur, tunc inadvertentia erit naturalis et invincibilis, qualis esse solet in timoratis et ex circumspicione agentibus; in aliis autem plerumque est vincibilis et culpabilis. Quod si malitia

PECCATUM CONTRA NATURAM.

Vide verb. LUXURIA, a n. 33 ad 70.

PECCATA CAPITALIA.

(1. Peccata capitalia communiter cum S. Greg. lib. III *Moral.*, c. 31, enumerantur septem, indicata hac dictione, *Saligia*, singulis litteris ordine indicantibus litteras initiales peccatorum: Superbia, avaritia, luxuria, ira, gula, invidia, acedia. (2. Dicuntur autem capitalia, vulgo etiam mortalia, non quod de se semper mortalia sint, sed quia ab istis alia peccata oriuntur, et instar capitibus, quod fluit in membra, ipsa influunt in

SUMMARIUM.

1. Peculatus quid sit.—2. Quando ex publica pecunia aliquid auferatur, occupatur, et quomodolibet defraudatur, committi dicitur peculatus.—3. Committitur peculatus tam a iudicibus et officialibus publicis de tempore suæ administrationis publicas pecunias subripiuntibus, vel eas ab aliis subministratas subtrahentibus, quam ab aliis personis privatis non administrantibus subripiuntibus.—4. Peculatus committitur primo, si quis per semetipsum pecuniam publicam quomodolibet auferat, intercipiat et exportet.—5. Secundo, si mandet, ut quis auferat et intercipiat.—6. Tertio, si quis ex metallis cæsariensis ad publicam monetam cudendam, vel ad alium publicum opus destinatis, furatus fuerit.—7. Quarto, si quis prædam ab hostibus captam subriperit.—8. Quinto, si quis muros pu-

non sit habitualiter nota, tunc actus est culpabilis, si ignorantia sit vincibilis, quia hæc non excusat a peccato.» Sic Antoine, *De peccat.*, cap. 2, q. 4.

RESPONSIO AUCTORIS.

(97. Circa ea, quæ hic notat et tradit theologus, quoad plenam advertentiam a me desideratam, ut homo mortalis culpæ sit reus, sufficit mihi, ultra ad id probandum adducta *ibi* argumenta, et allegatos classicos auctores, superaddere, quæ recol. mem. Benedictus XIII, in *Appendice ad concilium Rom.*, in Instructione in forma dialogi inter confessarium et penitentem, tradit, part. I, sic expresse, *ibi*: « *Pœnit.*: Come ho da conoscere, se il peccato è mortale, o veniale? *Confess.*: Se l'offesa è contro la carità di Dio, o del prossimo in cosa grave, e l'avete fatta con piena avvertenza, e deliberata volontà, il peccato è mortale; ma se l'offesa è in cosa leggiera, (eccettuati alcuni casi, nei quali la leggerezza della materia non iscusata colpa grave), o benchè sia in cosa grave, se l'avete fatta senza la piena avvertenza, o senza la piena deliberazione, è peccato veniale. » Quid, quæso, clarius?

* Nihil quidem clarius, ut evincatur, ad peccatum mortale requiri, ut aliquis plane ad actionem, quam elicit, advertat; non autem ut evincatur requiri, ut plane advertat actu ad malitiam illius actionis; aliter nullus peccatis ex ignorantia vincibili profectis locus est.

alia peccata, ut inquit S. Greg., *loc. cit.* Si quidem ex his septem capitalibus peccatis frequentius cætera peccata oriuntur secundum rationem causæ finalis; quamvis nonnulla ex illis causis interdum non oriuntur. Quid autem, et quale peccatum sit quodlibet ipsorum? Vide sub proprio cujuscumque verbo, scilicet sub verb. SUPERBIA, verb. AVARITIA, verb. LUXURIA, verb. INVIDIA, verb. GULA, verb. IRA, verb. ACEDIA.

PECULATUS.

hlicos perforerit ad pecuniam, vel aliquid pretiosum furandum.—9. Sexto, si quis publicam tabulam continentem formam, et fines agrorum publicorum, et latitudinem, et mensuram viarum publicarum, et curiarum refinxerit, et aliquid inde immutaverit, vel deleverit.—10. Septimo, si quis etiam privatam pecuniam subriperit, quæ tamen publica evadere debebat.—11. Octavo, si quis pecuniam sacram religiosam, et quicquid donatum Deo abstulerit et interceperit.—12. Si crimen peculatus committatur a iudicibus vel aliis officialibus durante tempore suæ administrationis, hi capitali pœna puniuntur.—13. Si committatur ab aliis personis privatis subripiuntibus pecunias ab aliis administratas, patiuntur *civiliter* pœna pecuniaria, seu quadrupli, et *criminaliter* pœna iudicis arbitraria seu deportationis.—14. Quando idem crimen est pluries rei

teratum, tunc devenitur ad pœnam mortis.—15. Quando cum peculatu concurrat falsitas, a quibuscumque personis committatur, semper intrat pœna mortis.—16. Reus delicti peculatus confugitus gaudet immunitate.—17. Ex gratia speciali sanctissimus annuit pro retentione nulliter extracti ex causa peculatus, etc.—18. Datur facultas archie-

(1. Peculatus est species furti, quo vel pecunia ad ærarium publicum, aut fiscum principis pertinet, vel pecunia sacra aut religiosa subripitur ab eo, cujus fidei non est commissa, l. *Lege Julia peculatus* 1, l. *Lege Julia peculatus* 4, § 1 et 7, l. *Sacrilegii* 9, § 2, ff. *ad legem Juliam peculatus*, et § 9 *Instit. De publicis iudiciis*. (2. Et sic quando ex publica pecunia aliquid auferatur, occultatur, et quomodolibet defraudatur, committitur peculatus. Ludov. Gilleausen, in *Arbor. iudicior. crimin.*, cap. 29, num. 7; Valenz., cons. 10; Sanfelice, dec. 285, n. 5, 29 et seqq.; Bugiot., *Inst. crimin.*, l. II, tit. 19, num. 1; Ursaya, *loc. cit.*, l. II, tit. 3, num. 2, et alii.

(3. Committitur autem tam a iudicibus et officialibus publicis de tempore suæ administrationis, et in administratione ipsa publicas pecunias subripiuntibus, vel eas ab aliis administratas subtrahentibus, quam ab aliis personis privatis non administrantibus subripiuntibus. § 9 *Instit. De publicis iudiciis*, et l. *Judices* 1, c. *De crimine peculatus*; Farinac., quæst. 171, n. 64 et seqq.; Galeot., *Respons. Fiscal.* 22, n. 15 et seqq.; Raynald., tom. II, cap. 14, § 21, num. 29 et seqq.; Ursaya, *loc. cit.*, num. 3 et 4, et alii.

(4. Peculatus committitur multis modis juxta casus enumeratos a Raynald., tom. II, cap. 14, § 21, a n. 28 usque ad 42; et ab Ursaya, *loc. cit.*, a n. 11. Et primo, si quis per semetipsum pecuniam publicam quomodolibet auferat, intercipiat et exportet. l. *Lege Julia peculatus* 1, *ad legem Juliam peculatus*. (5. Secundo, si mandet, ut quis auferat, et intercipiat. Cit. l. *Lege Julia peculatus*, *ibi*: « Neve faciat quo quis auferat, intercipiat. » (6. Tertio, si quis ex metallis cæsariensis, id est ex virgibus aureis et argenteis, quæ sunt Cæsaris, et ad publicam monetam cudendam, vel ad aliud publicum opus destinatis, furatus fuerit, l. *Sacrilegii* 6, § 2, ff. *ad legem Juliam peculatus*. (7. Quarto, si quis prædam ab hostibus captam subriperit l. *Is qui prædam* 13, ff. *ad legem Juliam peculatus*. (8. Quinto, si quis muros publicos perforerit, et inde aliquid abstulerit, puta pecuniam, metalla vel alia pretiosa, vel de materia ipsa murorum aliquid exemerit et abstulerit. l. *Qui perforaverit* 11, ff. *ad legem Juliam peculatus*. (9. Sexto, si quis publicam tabulam continentem formam et fines agrorum publicorum et latitudinem, et mensuram viarum publicarum, et curiarum refinxerit, et aliquid inde commutaverit vel deleverit. l. *Qui tabulam* 8, ff. *ad legem Juliam peculatus*. (10. Septimo, si quis etiam privatam pecuniam subriperit, quæ tamen publica evadere debebat; veluti si quis, quod fisco debetur, simulans se fisci creditorem, acceperit. l. *Sacrilegii* 9, § 3, ff. *ad legem*

piscopo extrahendi thesaurarium, et alios debitores ærarii ducalis, et aliorum interesse habentium, uti reos peculatus, etc.—19. Depositarius in alios usus convertens pecunias publicas, non tenetur pœna peculatus.—20. Subnectuntur *Addit. ex alien. manu* ad n. 25.

Juliam peculatus. (11. Octavo, si quis pecuniam sacram, religiosam, et quicquid donatum Deo abstulerit, interceperit. l. *Lege Julia peculatus* 4, ff. *ad legem Juliam peculatus*.

(12. Pœna criminis peculatus est a lege diversimode taxata juxta diversitatem personarum ipsum committentium; si enim committatur a iudicibus, vel aliis officialibus durante tempore suæ administrationis, hi capitali pœna puniuntur. l. *Judices*, et verb. *Publicas*; Decian., lib. VIII, c. 28, n. 29, c. 39; n. 6; Berlich., conclus. 57, n. 3. lib. v; Rovit., cons. 60, n. 4, lib. IV; Raynald., tom. II, c. 14, § 21, n. 42; Ursaya, *loc. cit.*, n. 23, et alii.

(13. Si committatur ab aliis personis privatis, subripiuntibus pecunias ab aliis administratas, puniuntur civiliter et criminaliter. *Civiliter*, hoc est pœna pecuniaria seu quadrupli; dummodo lis contestata, vel inquisitio formata sit, vivente ipso delinquente, alias secus. Anell. Amat., cons. 55 per tot; card. de Luca, *De regularibus*, disc. 119, n. 25; Ursaya, *loc. cit.*, n. 25, et alii. *Criminaliter* vero pœna iudicis arbitraria, seu deportationis. l. *Peculatus pœna* 3, ff. *ad legem Juliam peculatus*, cum aliis apud Farinac., q. 171, n. 8; et Rovit., con. 60, lib. v, n. 3. (14. Ubi quod quando idem crimen est pluries reiteratum, tunc devenitur ad pœnam mortis, quod admittit etiam Cabal., *Resolut. crim.*, cas. 99, n. 4. (15. Quando vero cum peculatu concurrat falsitas, a quibuscumque personis committatur, semper intrat pœna mortis. l. *Sciant omnes*, c. *De his, qui ex publicis rationibus*. *Ibique* Glossa, verb. *Omni-bus*; Rovit., cons. 60, n. 6, lib. III; Ursaya, *loc. cit.*, num. 28, et alii.

(16. Reus dilecti peculatus confugitus gaudet immunitate, cum non sit de exceptis in Bulla Greg. XIII (adde nec in bulla Bened. XIII). Sac. cong. Immun., in *Neapolitana*, 24 Martii 1627; lib. I *Decret. Paul.*, pag. 43, et die 31 Januar. 1628, *eod. lib.*, pag. 82.

(17. Ex gratia speciali sanctissimus annuit pro retentione nulliter extracti ex causa peculatus ab archiepiscopo, attento, quod princeps suspendit acceptare sententiam archiepiscopi, usquedum audiret sensum sacre congregationis. Sac. congr. Immun., in *Taurinen.*, 8 Febr. 1667, l. I *Decret. Altoviti*, p. 84.

(18. Datur facultas archiepiscopo extrahendi thesaurarium, et alios debitores ærarii ducalis, et aliorum interesse habentium, uti reos peculatus, modo constet summarie de veritate facti, et retinendi in carceribus Eccles. ad dispositionem sacre congregationis, et etiam perquirendi et extrahendi eorum bona in quocumque loco immuni, exceptis monasteriis monialium, et conser-

vatoriis, et consignandi. Saer. congreg. Im-
mun., in *Taurinen.*, 14 Junii 1698, lib. II
Decret. Altar., pag. 157.

(19. Depositarius in alios usus convertens
pecunias publicas non tenetur pœna pecu-
latus, quia pecuniæ, quæ penes depositarium
sunt, ejus periculo subsunt. Ad hoc autem,
ut peculatus verificetur, debet fieri pecu-
niarum furtum ab eo, cujus periculo non
sunt. Ursaya, *loc. cit.*, num. 34, cum aliis
ibi citatis.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(20. Interdum, tametsi publica pecunia
intervertatur, minime tamen peculatus ad-
mittitur; ut si illi interverterint, ad quorum
periculum pecunia pertinebat, æditi sci-
licet, et qui trajiciendam pecuniam accepe-
runt. L. 9, ff. *ad l. Jul. peculat.*, idque,
quia eo ipso, quod periculum pecuniæ sus-
cipiunt, de accusatione peculatus quasi
cum ipsis deciditur.

(21. Objici potest, quod arcarii, et qui
ærario præsent, peculatum committunt, si
vel mutuo dederint pecuniam fidei suæ
commissam. L. 1 et 2, *De his qui ex publico
ration.*, quanto igitur magis si interverte-
rint? Cum etiam capite eo casu plectantur,
ex l. unic., c. *De crimine peculat.* (22. Tum
quod absurdum sit, extra pœnam eos esse,
quorum fidei et periculo pecuniæ publicæ
sunt commissæ, quæ eas administrant, cum
his major peccandi, quam cæteris facultas
sit, eo autem gravius puniendæ delicta,
quo major peccantibus delinquendi facul-
tas, atque copia patet.

PECUNIA.

Vide verb. EMPTIO, art. 1, num. 8 et 9.

PEDAGIUM, SEU GUIDAGIUM.

Vide verb. GABELLA, num. 9.

PEDOMANTIA.

Vide verb. SUPERSTITIO, num. 23.

PENSIO, PENSIONARIUS.

SUMMARIUM.

1. Pensio unde sit dicta? — 2. Pensio dividitur
in laicalem et clericalem, et quæ utraque sit? —
3. Pensio clericalis subdividitur in duas species,
una est, quæ assignatur in titulum beneficii eccle-
siastici, et demonstratur quæ sit. — 4. Alia autem
est pensio, quæ nomine pensionis communiter in-
telligitur, et demonstratur quæ sit. — 5. Affertur
definitio pensionis sic acceptæ. — 6. Pensio cleri-
calis primo modo accepta et collata in titulum, est
vere, et proprie dictum beneficium ecclesiasticum.
— 7. Nec refert, quod appelletur pensio, cum ipsi
integre conveniat definitio beneficii. — 8. Pensio
clericalis secundo modo accepta in materia odiosa
non venit nomine beneficii, bene vero in materia
favorabili. — 9. Pensio hujusmodi potest imponi,
vel personæ beneficiarii, vel beneficio, et assigna-
tur, quando imponatur uni, et quando imponatur
alteri. — 10. Papa potest ex rationabili motivo
omnibus præfatis modis pensionem beneficii impo-
nere. — 11. Hinc papa potest pensionem super
quocunque beneficio imponere, etiam nulla causa

expressa. — 12. Unde papa potest etiam imponere
pensionem super beneficio patronato, facta men-
tione hujus qualitatis. — 13. Excepto beneficio de
Jure patronatus regio, cui papa derogare non solet.
— 14. Episcopus, et quicumque alius collator Papa
inferior non potest novum censum, vel pensionem
perpetuam imponere, neque antiquum censum, seu
pensionem augere. — 15. Regulariter loquendo epi-
scopus nequit conferre beneficium sub reservatione
pensionis cuiquam persolvendæ. — 16. Potest ta-
men episcopus ex causa rationabili pensionem impo-
nere saltem duraturam ad vitam beneficiarii gra-
vati, atque in eam consentientis, cum quo exsting-
uatur pensio. — 17. Talis autem pensio non po-
test constitui ab episcopo incerta quota reddituum,
sed in certa quantitate fructuum seu reddituum.
— 18. Assignantur justæ et rationabiles causæ,
propter quas potest episcopus pensionem in certa
quantitate reddituum imponere personæ beneficiatæ
ad ejus solam vitam duraturam. — 19. Justa causa,
ut episcopus reservet pensionem, est quoque amor
erga suum ex fratre nepotem, vel ut commodius

sacræ theologiæ, sacris canonibus, seu sacræ
Scripturæ operam dare possit. — 20. Episcopus
non potest propter prædictas causas beneficio im-
ponere pensionem transmissibilem ad successorem.
— 21. Contrarium tamen sustinent aliqui, sed mi-
nus probabiliter. — 22. Episcopus in collatione be-
neficii convenire non potest, ut pensio solvatur
sibi. — 23. Simoniacæ est pactio inter partes siue
judice, ut una pars cedat liti super beneficio, et re-
cipiat pensionem annuatim ab altera, si pars cedens
habeat jus in causa, alias secus. — 24. Potest epi-
scopus, cessante pacto partium, in permutatione
beneficiorum mandare, quod recipiens tempore
pinguis solvat aliquam pensionem seu tempore du-
raturam ad coævandos fructus utriusque bene-
ficii. — 25. Quamvis de jure illicitum sit, atque
Simoniacum resignare beneficium cum pacto, seu
conditione apposita parti solvendi pensionem; ta-
men ex justa et gravi causa potest episcopus resi-
gnanti pensionem constituere ipsi solvendam ad
vitam beneficiarii gravati, seu consentientis in eam.
— 26. Imo resignans, existente rationabili causa
pro reservanda sibi moderata pensione, ut securior
sit, potest ante suam resignationem episcopo sup-
plicare. — 27. Insuper possunt partes prius inter
se tractare, atque resignans super aliqua pensione
sibi danda cum successore amicabiliter componere,
non quidem absolute, et quasi per se ipsos illam
concludendo, sed sub conditione relata in consen-
sum superioris seu episcopi, in cujus manibus be-
neficium resignatur, ac sese omnimode submit-
tendo ejus liberæ dispositioni. — 28. Episcopus, et
quicumque collator Papa inferior nequit imponere
pensionem super parochialibus, et affertur ad id
novissima constitutio Benedicti XIII. — 29. Vica-
rius episcopi non potest vi officii sui imponere pen-
sionem. — 30. Legatus a latere potest idem circa
impositionem pensionum, quod potest episcopus. —
31. Collatores inferiores, item compromissarii et
judices non possunt pensionem imponere, nisi au-
toritate episcopi. — 32. Superiores regularium
possunt pensionem imponere in beneficiis suæ re-
ligionis manualibus et amovibilibus, seu incorpora-
tis suis monasteriis, et per vicarios administratis. —
33. Præceptor generalis militarium potest impo-
nere pensionem in commendis suæ religionis spe-
ctantibus ad favorem religiosorum, sive equitum
ejusdem religionis. — 34. Laicus de jure est capax
pensionis temporalis. — 35. Imo de jure communi
est capax etiam pensionis ecclesiasticæ, quando
non confertur in titulum. — 36. Ex stylo tamen,
et observantia curiæ non conceduntur pensiones,
nisi clericis cum exercitio seu privilegio clericali. —
37. Sicuti laici non sunt capaces pensionis eccle-
siasticæ, ita neque illius commoditatis seu perce-
ptionis fructuum. — 38. Papa vero potest pensionem
etiam laico reservare. — 39. Prout eidem laico
concedi potest facultas retinendi pensionem. — 40.
Quinimo ubi pensio ecclesiastica concedatur alicui
tanquam laico, tunc si sit bigamus, non eget alia
dispensatione. — 41. Pensio conferri potest puero
septennali. — 42. Filii clericorum, qui non ex le-
gitimo nati sunt matrimonio, non possunt obtinere
pensiones super fructibus beneficiorum, quæ paren-
tes eorum obtinent vel obtinuerant. — 43. Filius
autem legitimus potest obtinere pensionem super
beneficio, quod pater obtinet de præsent, non ob-
stante concilio Tridentino, sess. xxv, c. 15, *De refor-
mat.* — 44. Pater clericus, habens facultatem pen-
sionem, quam possidet, transferendi, illam trans-
ferre potest in filium clericum, etiam illegitimum,
dispensatum simpliciter ad beneficia et pensiones.
— 45. Milites Lauretani ex privilegio peculiari pos-
sunt retinere pensionem ecclesiasticam usque ad
summam ducentorum ducatorum auri de camera,
non obstante matrimonio contrahendo et bigamia.
— 46. Milites SS. Mauritii et Lazari, etiamsi con-

trahant matrimonium, dummodo cum unica tan-
tum, et virgine, remanent capaces retinendi pen-
siones usque ad summam ducatorum ccc auri de
camera. — 47. Milites S. Stephani retinent pensio-
nes usque ad summam ccc ducatorum auri de ca-
mera, non obstante matrimonio contracto, et biga-
mia. — 48. Milites etiam bigami militiæ Christianæ
possunt recipere pensionem usque ad summam du-
catorum ccc. — 49. Equites Hierosolymitani, seu
Melitenses capaces sunt pensionis super commendis
et beneficiis suæ religionis, et magnus Magister
habet amplissimam facultatem a statuto imponendi
tales pensiones. — 50. Sunt autem incapaces pen-
sionis beneficio ecclesiastico sæculari impositæ,
nisi accedat dispensatio Apostolica, qua mediante,
sunt capaces, sicuti et alii regulares. — 51. Re-
gulares non possunt obtinere pensionem super be-
neficiis ecclesiasticis sæcularibus, et vacant per
professionem regularem. — 52. Nisi præcesserit
gratia Apostolica, et dispensatio retinendi pensio-
nem, etiam emissa professione. — 53. Religiosi
Societatis Jesu post professionem trium votorum,
et ante professionem quarti voti possunt retinere
pensiones ecclesiasticas super beneficiis ecclesias-
ticis sæcularibus, quarum regulares professi sunt
incapaces. — 54. Illegitimus sicuti est incapax be-
neficii ecclesiastici, ita est etiam incapax pensionis
ecclesiasticæ. — 55. Illegitimus prævia dispensa-
tione ordinatus eo ipso censetur, et efficitur capax
pensionis absque particulari dispensatione. — 56.
Excommunicatus, suspensus, interdictus est inca-
pax pensionis. — 57. Irregularis an sit, vel non
capax obtinendæ et retinendæ pensionis. — 58.
Filii et nepotes hæreticorum, et a fortiori ipsi
hæretici, sicuti sunt inhabiles ad beneficia obtinen-
da, ita etiam inhabiles sunt ad obtinendas pen-
siones. — 59. Militiæ sæculari operam dantes, sic-
uti sunt incapaces beneficii, imo ipsum amittunt
statim, ac declarantur milites, ita etiam incapaces
evadunt pensionis, eamque statim amittunt, si ha-
beant, etiamsi re integra, antequam pugnent, mil-
litiam deserant, et primævum statum reassumant.
— 60. Sicuti per matrimonium a clerico contra-
ctum vacant ejus beneficia, ita vacant ejus pen-
siones. — 61. Nisi pensio fuerit reservata alicui,
non tanquam clerico, sed tanquam benemerito pro
servitiis præstitis. — 62. Vel nisi dispensatio Apo-
stolica intercesserit, aut privilegium Apostolicum
juxta dicta supra a num. 45 ad 50, de mili-
tibus Lauretanis, SS. Mauritii et Lazari, etc.
— 63. Sicuti per professionem regularem in re-
ligione approbata vacant beneficia, ita vacant
etiam pensiones. — 64. Potest tamen regularis
professus obtinere pensionem super beneficio regu-
lari ad nutum superioris amovibilem, non obstante
voto paupertatis, et præcipue, si inservire debeat
ad suolevandam religionem ab oneribus, quibus
alias religio gravaretur. — 65. Sicut vacant be-
neficia per promotionem ad episcopatum, ita etiam
vacant pensiones datæ in titulum clericalem, nisi
concedatur a Papa retentio. — 66. Facultas autem
retinendi pensionem concessa promoti ad episco-
patum, non intelligitur cum facultate transferendi,
quæ ante promotionem competebat, nisi fuerit
expressa. — 67. Non vacant tamen pensiones per
promotionem ad episcopatum titularem, seu in
partibus infidelium. — 68. Neque vacant per pro-
motionem ad episcopatum cardinalitium non obli-
gantem ad residentiam. — 69. Per promotionem
autem ad episcopatum non vacant pensiones, nisi
secuta consecratione et adepta possessione. —
70. Pensio non exstinguitur per promotionem ad
cardinalatum. — 71. Neque etiam exstinguitur pen-
sio per assumptionem cardinalis ad papatum. —
72. Pensio excedens summam scutorum lx de
camera exstinguitur eo ipso sine ulla monitione,
citatione, judicis decreto, aut ministerio, si pen-